

Abril.

SETMANARI NACIONALISTA D'ESQUERRA

ANY I - NÚM. 19

SURT ELS DISSABTES

BARCELONA, 31 DESEMBRE 1938

Redacció i Administració:

R. Catalunya, 38, 1.^a

— Telèfon 17135 —

Preu: 50 cèntims

SUBSCRIPCIÓ:

6 pessetes trimestre

Editorial

El Govern de la República acaba de donar davant del món una lliçó més de com aquesta cada dia va acostant-se a la normalitat constitucional que el poble elector llurament va donar-se l'any 1931. Ens referim a la creació del Comissariat de Cultes. Es endebades que hi hagi algun sector que ofuscat pel seu sectarisme no hagi comprès el formidable abast que aquesta creació comporta en benefici de la nostra causa. En primer lloc perquè és impossible negar l'existència de la religiositat en el territori de la República per la senzilla causa que uns militars van sublevar-se i una clerecia fent-hi causa comú, es parepetà sota les àmplies bóvedes dels temples dedicats al culte catòlic. I, per altra banda, perquè ningú està avui suficientment autoritzat per aixecar la bandera revisionista de la carta fonamental de la República. Si aquest Codi Bàsic respecta el dret de consciència i té establerta la llibertat del culte religiós, no és hora, avui, de proposar-ne la seva suspensió ni en aquest ni en cap altre extrem, sempre i quan la seguretat general de l'Estat estigui assegurada.

Cal a més a més consignar que una de les propagandes que més mal ens han fet per a l'ajuda moral i material a la República, ha estat l'allunyar els grans sectors religiosos, en especial el catòlic, del món sencer per certes activitats reprobables dels primers moments de la rebel·lió militar. Avui, sortosament i gràcies a l'encert de la propaganda del Govern de la República, tot això ha anat esfumant-se com una llegenda de por o bé un mal somni d'infant entremaliat.

La llibertat efectiva religiosa que comporta la creació del susdit Comissariat de Cultes, així com en el camp catòlic l'establiment del nexa de relació entre el Vaticà i la República, ha fet més que quanta propaganda tendenciosa s'hagi fet pels medis rebels en el transcurs de dos anys i mig de guerra. És, doncs, sense cap mena de reserves que ens felicitem d'aquesta encertada actuació suara remarcada.

No volem, però, finalitzar aquest comentari, sense deixar de consignar l'actuació meritíssima i de molt temps enrrera efectuada en aquest sentit, pel Govern d'Euzkadi i pel de la Generalitat a través, aquest darrer, del seu Comissariat de Propaganda.

Femina

EL RETORN A LA LLAR

No, no anem a fer una mena d'apologia bíblica com la paràbola del fill pròdig; senzillament: nosaltres, que malgrat el nostre modernisme i despreocupament, som tan sentimentals, tan de casa i d'aquestes petites i agradables coses, el que suara ens ha passat no podia deixar de fer-se sentir.

Després de tres anys d'absència, hem retornat a la llar. Bé, si; però no n'hi ha per tant, podreu dir i amb raó. Doncs, si que n'hi ha per tant. Veniu, veniu amb nosaltres i amb nosaltres viviu aquest tres anys de què us hem parlat. Viviu-los a la capital catalana, viviu-los treballant, vivint sols, lluny dels vostres i dels vostres més cars afectes. I recordeu, recordeu totes les vostres persones i coses i el que heu deixat darrera vostra. I per poc sentiment que tingueu, sentireu l'enyorança de tot això. No voldríeu, no, deixar la gran capital, mig us heu aclimatat a ella, us hi heu creat, també, bones amistats i relacions; però el seu traït, el seu cosmo-politisme, el seu dinamisme i el seu viure intens, no són prou per a esborrar de

vostres el dolç record de la ciutat, tan quieta, tan tranquil·la, tan clara, tan estimada.

I ha pogut més el passat que el present. I heus-ens aquí altra vegada a la nostra ciutat enyorada i estimada, heus-ens aquí altra vegada amb els nostres i entre els nostres, a casa nostra; altra vegada els carrers i places tan coneguts — ai, ara mutilats horrorosament per la metralla feixista! —, que tots ens recorden episodis de la nostra infantesa primer i adolescència després. Aquell carreró de prop de casa on tantes vegades hem jugat amb nois i noies, convertits també nosaltres en xicotots entremaliats i rebels; aquella placeta de la font, on, posant-hi el dit al canó, fèiem sortir l'aigua amb força i mullàvem a qui fos. Més tard ja — ja «érem grans» llavors, dotze i catorze anys — les classes nocturnes a l'Escola de Treball. I ara, com un capriciós acudit del destí, en el que havien estat aules de l'Escola — ara traslladada per motius de guerra —, les oficines on treballem. Quina agradable coincidència! Les aules són les mateixes,

i si bé ara no hi ha el bullit natural que promouen els infants, tancant els ulls i esforçant sols un xic la memòria, ens retrobem altra vegada uns anys endarrera. El professor, la pissarra negra, les aules, els companys, a un recó la calavera. Recordo: una vegada, a l'hivern, aprofitant una absència improvisada del Professor, amb el seu abric i capell i guants, nosaltres, més terriblement endimoniats que els altres, vestíem a la calavera; quan ja la teníem convenientment ajancada, el Professor es presentà. Ningú ens delatà, malgrat prometre un càstig col·lectiu, davant de la nostra actitud i fent-li verament gràcia l'acudit, novament el Professor sortí de classe, però, aquesta vegada, creiem que per a dissimular una rialleta indiscreta.

I la gran escala, ampla, blanca, de baixos esglaons, que si pujàvem de tres en tres baixàvem saltant a grans rengles — quan no ens veia ningú ho fèiem per la barana, com si anéssim a cavall. — I la placeta de davant de l'escola, amb els seus arbres olorosos quan estaven en flor, com ens servien de defensa amb els nostres jocs d'envestir-nos pel sol fet de córrer per córrer, per a donar sortida als nostres nervis massa estona quietes.

I, després, la llar. Cert que ara a la llar d'abans no hi som: l'aviació assassina a sou del feixisme internacional ens l'ha fet inhabitable. Però, així hi tot, hem retornat a la casa del camp — ací, a la nostra ciutat, tothom viu al camp; la nostra ciutat n'és una, malauradament, de les més perjudicades de Catalunya, i els seus habitants al matí treballen a la ciutat i a la nit viuen al camp — que abans era el nostre turment, ja que anar-hi a passar solament un dia, representava no poder anar al cinema o deixar-nos perdre un partit de futbol. I, ara, la nostra casa de camp ens ofereix amorosa el seu aixopluc i ens brinda, magnànimament la bellesa incomparable del viure al camp.

Hem retornat a casa. I no, no enyorem pas la gran Capital. La nostra ciutat, modesta, quieta, tranquil·la, sempre estimada i ara més en veure-la horrorosament mutilada, ens compensa, amb escreix, del viure modern i agitat de la Capital Catalana.

ANTONIA ABELLÓ

DEL CAMP SOCIAL

Angoixosa situació dels funcionaris de la Generalitat

Considerem de justícia fent-nos ressò del descontent que existeix entre els funcionaris de la Generalitat a causa del difícil que se'ls ha fet la vida pels persistents augments experimentats en tots els articles necessaris per a la vida, sense que hagin vist cap mena de millora en llurs sous. No deixem de comprendre que deuen ésser altres estaments els qui haurien de defensar les justes reivindicacions dels treballadors al servei del català, com no veiem, però, que cap organització sindical ni cap portaveu dels que és titulen defensors dels interessos de la classe que viu sotmesa al salari s'ocupin de la greu situació econòmica dels obrers a què ens referim, segurament, algun d'ells, per no posar en evidència a correligionaris seus, anem a ocupar-nos-en des de les pàgines d'ABRIL.

No hem cregut mai possible d'establir la igualtat econòmica entre els humans, però, sempre, hem considerat factible l'establiment d'un règim que assegurés a cada treballador, tant els qui estan al servei d'empreses privades com els que serveixen a organismes públics, una retribució amb la qual poder satisfer les seves més peremptòries necessitats. Això, tan natural, i que, monetàriament, d'ençà l'any 1936, ho han assolit tots els treballadors de Catalunya, n'estan molt lluny encara els que depenen del primer Organisme públic de la nostra terra. Veritat que alguns treballadors dependents de la Generalitat gaudeixen d'un sou que, monetàriament, podrien satisfer totes llurs necessitats; però, la immensa majoria, i sobretot els d'inferior categoria, són retribuits amb un sou tan irrisori que constitueix un escarni, donades les circumstàncies actuals. Malgrat el considerable augment que en el transcurs de l'any que avui acaba han sofert tots els articles necessaris per a la vida, els treballadors de la Generalitat perceben els mateixos sous d'ara fa un any; cosa incomprendible per quant als altres treballadors els han estat, en el transcurs del mateix, augmentats dues vegades i en

molts casos tres, donant-se el cas que la totalitat dels treballadors de Catalunya, a excepció feta dels funcionaris de la Generalitat, perceben doble sou que ara fa un any. I, mentre això ocorre, als funcionaris de la Conselleria de Treball sovint se'ls fan redactar Ordres per tal d'autoritzar augments de sou a obrers que ja guanyen doble que ells. Fins els funcionaris de l'Estat han tingut més sort que els de Catalunya, ja que, a part dels augments que els foren concedits en concepte de trasllat de residència i de vida cara, fa quatre mesos els en fou concedit un altre de tres-cents pessetes mensuals en concepte de plus de guerra.

Cal esmentar, també, com no és solament en la qüestió monetària que els obrers funcionaris de la Generalitat estan en inferioritat de condicions respecte als altres obrers, sinó que també en altres aspectes, com, per exemple, el de reparar-los-hi, periòdicament, a molts d'ells gèneres dels que fabriquen o confeccionen i amb els quals els és fàcil d'assortir-se d'altres articles necessaris per a l'alimentació, cosa amb la qual els treballadors a què ens referim no poden comptar. Per altra banda, al funcionari de l'Estat, tot i que ja com més amunt hem dit, són més ben retribuits que els que depenen de Catalunya, els hi és facilitat, mensualment i a preu de taxa, un lot de queviures que val tant o més que tot el que guanyen els de la Generalitat.

Que jutgi l'opinió pública si és possible de la manera com s'han posat les coses, atendre les necessitats d'una família amb el sou de cinc-cents setze pessetes, que és el que guanyen la immensa majoria dels funcionaris dependents del Govern Català.

Per la nostra banda, considerem que si la feina que efectuen els funcionaris és útil a Catalunya, han d'ésser retribuits decorosament o, almenys, posar-se'ls al nivell dels altres treballadors, i si pel contrari, es considera que pot prescindir-se d'ells deuen haver d'ésser acoblats en altres feines de més rendiment.

MIQUEL VILAGINÉS